

UCS

1 ■ 2022

Seinäjoen yliopistokeskuksen tiedotuslehti 1/2022

8

Moni-
mutkaistuvan
maailman
haasteet
ratkaistaan
yhdessä

12–13

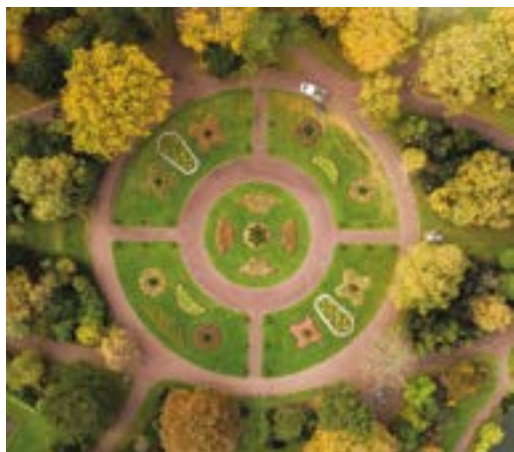
Konsertti-
toimintaa
koronan
jälkeen - KARU

SISÄLLYS

TAITEEN KANDIDAATTIOHJELMA KÄYNNISTYY SEINÄJOELLA

7

KIERTODIGI: KIERRÄTYKSEN TEHOSTUMINEN EDELLYTTÄÄ ASENNETYÖTÄ JA KUSTANNUSTEHOKKUUTTA 10–11

RUOKAYHTEISTYÖTÄ KIINAAN

16

- 3 Pääkirjoitus: Yliopistokeskukset uhkien ja mahdollisuuksien maailmassa
- 4 Vetovoimaisia opinto- ja työelämäpolkuja Etelä-Pohjanmaalle
- 5 Juhlan tuntua
- 6 Koulutuskentällä tapahtuu
- 7 Taiteen kandidaattiohjelma käynnistyy Seinäjoella
- 8 Monimutkaistuvan maailman haasteet ratkaistaan yhdessä: Innovaatioekosysteemit kestävyysmuutosten moniottelijoina
- 9 Ydire-hanke – kurkistus Etelä-Pohjanmaan elintarvikeyritysten joustavuuteen, digitalisaatioon ja innovaatioihin
- 10 Kierrätyksen tehostuminen edellyttää asennetyötä ja kustannustehokkuutta
- 12 Karu – moniulotteinen musiikillinen tilataideteos
- 14 Ihmisiä Seinäjoen yliopistokeskuksessa
- 15 Yrittäjyyttä ja kasvua Etelä-Pohjanmaalla
- 16 Ruista vai vehnää – suolaista vai hapanimelää?
- 17 PerCard tuottaa parempia keinoja ennustaa sydän- ja verisuonitautien puhkeamista
- 18 Pakina: Tule, istutetaan omenapuu!
- 19 Ryhmänohjaaja aikuisopiskelijan tukena
- 19 Oletko kuullut tutkijahotellista?
- 20 Henkilöuutisia

UCS

Julkaisija: Seinäjoen yliopistokeskus UCS,
Kampusranta 9 C, 60320 Seinäjoki; www.ucs.fi

Päätoimittaja: Mari Kekola

Toimituskunta: Juha Alarinta, Mirja Björk (toimitussihteeri), Nina Harjunpää, Jaana Huhtala, Karoliina Kuusela, Jenni Latva, Katja Marttunen ja Eeva-Liisa Vaivila

Ulkoasu ja taitto: Jaana Huhtala

Kannen kuva: Jenni Latva

ISSN: 1796-0134, 1796-0460 (verkkolehti)

Maksuttoman lehden tilaus: mirja.bjork@tuni.fi

Painopaikka: Grano Oy

www.ucs.fi

Kuva Vaasan yliopisto

Yliopistokeskukset uhkien ja mahdollisuuksien maailmassa

Viimeiset kaksi vuotta on eletty pandemian aikaa, jolloin yliopistokoulutuksessa on toimittu hyvin laajasti etäopetuksen turvin. Muutos tapahtui hyvin nopeasti, noin viikon kuluessa kun yliopistot sulkeutuivat keväällä 2020. Lähiopetus jatkui lähinnä vain tutkimuslaboratorioissa ja aloilla, joilla toiminta kampuksella on välttämätöntä. Muutosta avitti se, että opetus- ja kulttuuriministeriön johdolla digitaitoja oli kehitetty erilaissa kehityshankkeissa. Pandemian johdosta opimme monia uusia hyviä käytäntöjä ja digiloikka eteni kerralla 'kymmenen vuotta', kuten jotkut asian ilmaisevat.

Ei digitaalinen siirtyminen kuitenkaan kaikilta osin helppo ollut. Siirtyminen etäopetukseen sopii toisille aloille paremmin kuin toisille ja henkilökohtaisissakin valmiuksissa on suuria eroja. Myös opiskelijoiden keskuudessa on suuria eroja, joillekin etäopiskelu sopii erittäin hyvin ja toiset suorastaan lamaantuivat yhteisöllisyyden puuttuessa. Yliopistoissa opiskelu on lähtökohtaisesti varsin itsenäistä ja se osaltaan loi edullisen maaperän digitaalisten työkalujen käytölle. Kokonaisuudessaan pandemia kuitenkin lisäsi eriarvoistumista ja vähensi nuorten hyvinvointia.

Vanhaan ei ole paluuta, siinä on yliopistokeskusten mahdollisuus

Digitaalinen opetus ja etätyökalut vähentävät etäisyyden merkitystä ja paransivat koulutuksen saavutettavuutta. Yliopistokeskuksille tämä luo uusia mahdollisuuksia opetustarjonnan osalta. Yhtäältä isäntäyliopistot voivat tuoda entistä laajemman tarjonnan opetusta yliopistokeskuksiin. Toisaalta yliopistokeskukset voivat osaltaan tarjota etäopetus- ja -tutkimuspalveluita alueelleen. Myös yliopistokeskusten alueella asuvilla opiskelijoilla on entistä parempi pääsy suomalaisten ja ulkomaisten yliopistojen tarjontaan. Digitaalisuus voi myös osaltaan edistää yritys yhteistyötä, koska se mahdollistaa joustavat ja aikariippumattomat toimintatavat. Samaan aikaan yritykset tarvitsevat uutta osaamista, kun toimintatavat muuttuvat.

Emme vielä tiedä millaiselta pandemian jälkeinen maailma näyttää, mutta vanhaan aikaan ei ole paluuta. Tämän varmisti osaltaan Ukrainan sota, joka on jo monin tavoin muuttanut toimintaympäristömme. Epävakauden aika tulee jatkumaan jonkin aikaa myös taloudessa, jossa toimintaketjujen häiriintyminen, inflaatio ja nousevat korot leimaavat lähiajan näkymiä.

Yliopistokeskuksille uusi tilanne tuo monia mahdollisuuksia, jos kohta uhkiakin. On varmaa, että uusi normaali avaa monia kehittämistarpeita ja -mahdollisuuksia, joihin yliopistokeskusten tulee tarttua yhdessä isäntäyliopistojen kanssa.

YLIOPISTOKESKUKSESSA TOIMIVAT YKSIKÖT

SEINÄJOEN YLIOPISTOKESKUS
Kampusranta 9 C
60320 SEINÄJOKI
www.ucs.fi

TAMPEREEN YLIOPISTO
www.tuni.fi/fi

HELSINGIN YLIOPISTO
www.helsinki.fi/ruralia

TAIDEYLIOPISTO
www.uniarts.fi

VAASAN YLIOPISTO
www.uwasa.fi

SEINÄJOEN
YLIOPISTOKESKUS

Vetovoimaisia opinto- ja työelämäpolkuja Etelä-Pohjanmaalle

Yliopistollista toimintaa on Seinäjoella rakennettu jo yli 40 vuoden aikana. Koko ajan on haluttu mennä eteenpäin. Aivan alkuvaiheessa tarjottiin täydennyskoulutusta ja organisoitiin avoimen yliopiston koulutustarjontaa. Vähitellen koulutuksen rinnalle tuli tutkimustyö. Tutkimuksen avulla seurattiin systemaattisemmin mitä maailmalla tapahtuu. Tunnistettiin osaamisen merkityksen kasvu ja yhä korkeammat osaamisvaatimukset.

Ennen vuosituhannen vaihtumista heräsi huoli, onko maakunta ajautumassa sivuraiteille tietoyhteiskunnan kehityksessä. Päätettiin nostaa tutkimustoiminnan tasoa edelleen ja poikkeuksellisella yhteistyöllä. Syntyi Epanet-verkosto. Sen toiminnassa on ollut ainakin kolme keskeistä periaatetta. Panostetaan tutkijoihin, professoreihin, jotka kykenevät kilpailemaan kansainvälisestä rahoituksesta ja pääsevät mukaan kansainvälisiin verkostoihin. Tutkimusalat suunnitellaan yliopistojen ja alueen toimijoiden yhteistyönä. Aloilla täytyy olla kytkentä Etelä-Pohjanmaan elinkeinotoimintaan, palvelujen tuottamiseen ja kehitystyöhön. Tavoitellaan tutkimusryhmiä ja verkostoidutaan aktiivisesti.

Vuosien mittaan yliopistokeskus on kehittänyt ja tuottanut palveluja, joilla alueen asukkaat, yritykset ja yhteisöt voivat hankkia uutta tietoa ja osaamista. Ilman yliopistojen pääkampuksia tämä ei olisi onnistunut. Vuosituhannen vaihtumisen jälkeen avoimen yliopiston opintotarjontaa alettiin organisoida opintopoluiksi. Ne mahdollistivat opiskelun kohti yliopistotason tutkintoja. Päätettiin organisoida myös varsinaista tutkintokoulutusta. Seinäjoella avattiin mahdollisuus suorittaa maisteri- tai diplomi-insinöörin tutkintoja.

Tutkimuksen rinnalla on edistetty myös tutkijakoulutusta. Se on osaltaan aktivoitunut lähiseudulla asuvia suorittamaan jatko-opintoja. He ovat voineet työskennellä tutkimusryhmissä ja/tai tutkijahotellissa. He ovat voineet osallistua esimerkiksi jatko-opintoja tukeviin koulutustilaisuuksiin tai tutkijatapaisiin. Parhaimpana vuotena yliopistokeskus on tukenut 10 tohtoritutkinnon suorittamista. Tohtorien määrä näkyy jo nyt eteläpohjalaisessa työelämässä.

On vaatinut paljon kekseliäisyyttä luoda yliopistollisille palveluille pitkäjänteisyyttä.

Hyvien yhteistyökumppanuuksien avulla siinä on onnistuttu. Määräaikainen rahoitus on kuitenkin tavallista. Siitä johtuen palveluja on vielä vaikea markkinoida pitkälle tulevaisuuteen.

Yliopistokeskuksessa ja muualla maakunnassa on alettu miettiä, millaisia opintopolkuja yliopistokeskus tarjoaa alueen nuorille. Monilla on paine lähteä opiskelemaan muualle, toisille se on toki tietoinen valinta. Tärkeää on myös miettiä sitä, pystymmekö me markkinoimaan työssä olevien koulutuspalveluja niin systemaattisesti, että ne lisäävät kiinnostusta hakeutua Etelä-Pohjanmaalle töihin. Arkisen työn tekemistä helpottaa, jos pysyy ajan tasalla tiedollisesti ja taidollisesti. Moni haluaa myös vahvistaa omaa ansioluetteloaan, kuten yksi yritysjohtajan edustaja totesi.

Opinto- ja työelämäpolkujen rakentamisessa tarvitaan jälleen paljon yhteistyötä. Työn tuloksista hyötyvät kaikki. Tarvitaan viestintää. Mutta se ei riitä. Tarvitaan itse koulutuspalvelujen pitkäjänteistä kehittämistyötä vetovoimaisina opintopolkuina sekä oppilaitosyhteistyötä ja yhteistyötä työnantajien kanssa.

Vaasan yliopiston erillislaitokseen, Levón-instituuttiin, kuuluva Johtamisen ja organisaatioiden kehittämisen tiimi (Executive Education), yhtiöitettiin alkuvuodesta. Vaikka yritys on uusi, sen juuret ovat vahvasti Vaasan yliopistolla ja tiedemaailmassa.

Executive Educationin toimitusjohtaja Marjaana Suutarinen uuden yhtiön avajaistilaisuudessa.

Uljaasti ja täysin purjein on maailmalle uskallettava lähteä

Uusi yhtiö sai nimekseen Vaasan yliopisto Executive Education (UnivaasaExEd) Oy. Samalla noin kymmenen henkilön tiimi siirtyi yritykseen liikkeenluovutuksen yhteydessä ns. vanhoina työntekijöinä. Levón-instituutissa jatkavat edelleen avoin yliopisto, jatkuva oppiminen ja EduLab.

Vuoden 2010 yliopistolain muutoksen eräs tarkoitus oli saada yliopistot yhtiöittämään maksullinen täydennyskoulutuksensa. Aikaisemmin täydennyskoulutuksensa ovat yhtiöittäneet Aalto yliopisto, Hanken, ja Helsingin yliopisto. Yhtiöittäminen selkeyttää täydennyskoulutuksen liiketoiminnallista luonnetta sekä luo sille merkittäviä kasvumahdollisuuksia.

UnivaasaExEd Oy on Vaasan yliopiston sataprosenttisesti omistama yritys. Vaikka yritys

aloittaa toimintansa Vaasan yliopiston kokonaan omistamana, tulevaisuudessa yrityksen omistuspohjaa voidaan hyvinkin laajentaa, jos niin halutaan, muillakin oppilaitoksilla ja yrityksillä.

UnivaasaExEd tai tuttavallisemmin Ex-Ed on johtamisen ja organisaatioiden kehittämisen sekä liiketoimintaosaamisen valmentaja, kouluttaja ja asiantuntija. Yritys tarjoaa innovatiivista näkemystä kasvuun, muutostilanteisiin ja johtamisen haasteisiin. Opintojen moduulirakenne mahdollistaa jouston työ- ja elämäntilanteen mukaan. Yrityksen tarjoamaan kuuluvat MBA- ja organisaatiokohtaiset koulutukset, verkkokurssit, tapahtumien järjestäminen ja koulutusvienti.

”Mietimme, mikä meidät erottaa muista toimijoista ja päädyimme kolmeen tekijään: suomenkielisyys, paikallisuus ja inhimillisuus. Tämä ei tarkoita, ettemmekö toimisi laajemmin Suomessa ja kansainvälisesti” pohtii yrityksen toimitusjohtaja **Marjaana Suutarinen**. ”Ajattelemme myös, että toimimme siltana yritysten, organisaatioiden ja yliopiston välillä viestin viejinä, tuojina ja luomme yhteisyyttä eri sidosryhmien kesken”.

Uuden yhtiön avajaistilaisuus järjestettiin 31.3. Vaasan yliopiston kampuksella. Avajaistilaisuus oli kutsuvierastilaisuus. Ilahduttavaa oli tavata monia sidosryhmien edustajia. Ilmassa oli jälleennäkemisen riemua ja juhlan tuntua loihti harmonikkataiteilija Jonna Pirttijoki syvällisellä tulkinnallaan, soitollaan ja laulullaan. Juhlapuheita pitivät kansanedustaja **Joakim Strand**, Vaasan yliopiston hallituksen varapuheenjohtaja **Juha Kytölä**, ABB:n johtaja **Jani Valtari**, rehtori **Jari Kuusisto** ja johtaja Marjaana Suutarinen.

Executive Education tuotteistaa yliopiston tutkimukseen pohjautuvaa osaamista aikuiskoulutuksessa korostaen innovatiivisia, käytäntöön helposti vietäviä ratkaisuja ja vaikuttavuutta. Lisäksi tarjoamme yritysکوhtaisia, räätälöityjä koulutuksia erilaisista johtamisen ja liiketoiminnan teemoista. Syksyllä alkaa jälleen suositut koulutuksemme JOKA-johtajana kasvaminen, urheiluliiketoiminnan johtaminen ja strateginen talousohjaus.

Tutustu koko tarjontaan www.uvaasaexed.fi

Vaasan yliopiston henkilöstöä UnivaasaExEd avajaissa.

Seinäjoen yliopistokeskuksen koulutusryhmä on avainroolissa uusien koulutusten suunnittelussa ja yhteistyön edistämässä

Koulutuskentällä tapahtuu

"Työelämä ja osaamistarpeet muuttuvat vauhdilla", "Digitaalisuus muuttaa korkeakoulutusta", "Oppimisesta on tehtävä jatkuvaa ja rajatonta", "Verkostot ja ekosysteemit kasvavat", "Tarvitaan entistä tiiviimpää koulutuksen ja työelämän välistä yhteistyötä"

Tässä muutamia nostoja korkeakoulutuksen keskeisistä tilanne- ja tulevaisuuskuvaa ohjaavista dokumenteista, jotka vaikuttavat meihin myös täällä Seinäjoen yliopistokeskuksessa. Koulutuspoliittinen selonteko, jatkuvan oppimisen valtakunnalliset linjaukset ja digivisio 2030 antavat meille vahvoja suuntaviivoja koulutuksen tulevaisuuskuviin.

Lisäksi omat maakunnalliset korkeakoulutuksen tilanne- ja tulevaisuuskuvaan liittyvät selvitykset ovat tärkeässä roolissa. Etelä-Pohjanmaan korkeakoulu-yhteisön strategia julkaistiin vuoden alussa. Kärkitavoitteisiin kuuluu muun muassa monipuolisen osaamistarpeisiin vastaavan koulutuksen kasvattaminen. Tämä tarkoittaa mm. uusien tutkinto-ohjelmien käynnistämistä, alueen osaamistarpeiden ja yritys yhteistyön huomiointia koulutusten suunnittelussa ja toteutuksessa sekä jatkuvan oppimisen voimien kasvua ja siihen liittyvien digitaalisten palvelumallien kehittämistä.

Tavoitteita on haastavampi toteuttaa kuin kirjata paperiin. Työtä on paljon ja tavoitteet ovat kovia. Hihat on kuitenkin jo kääritty ja kädet ovat savessa.

Tutkintokoulutuksen tarjonnan edistäminen on tavoitteista tärkeä. Erityisesti kor-

keatasoisen erityisosaamisen kasvattamiseksi ylempään korkeakoulututkintoon tähtäävät koulutukset tuovat uusia osaamista työpaikoille. Yliopistokeskuksessa syksyllä 2022 käynnistyvä Tampereen yliopiston ohjelmistalan tutkintokoulutus on esimerkki siitä, kuinka alueen koulutus- ja osaamistarpeisiin vastataan sillä hetkellä, kun sille on suuri tarve.

Vuonna 2023 käynnistyvä kestävä ruokaliiketoiminnan maisteriohjelma yhdistää ruoan ja liiketoiminnan uudella tavalla. Lisäksi koulutus liittyy kahden eri yliopiston korkeatasoisen osaamista uusien osaajien kouluttamisessa. Myös Taideyliopisto on tekemässä merkittävän avauksen Seinäjoella. Kulttuurisen musiikintutkimuksen kandidaattikoulutus käynnistyy syksyllä 2022. Koulutuksessa painottuu laaja-alainen musiikki- ja kulttuurialan asiantuntemuksen kasvattaminen.

Nämä tutkintokoulutukset ovat esimerkkejä myös kiinteästä yhteistyöstä työelämän kanssa niin koulutusten suunnittelu- kuin toteutusvaiheessa. Jotta kohtaantoa koulutuksen ja työelämän välillä voidaan parantaa, on jo suunnittelusta lähtien tärkeää kuulla työelämän näkemyksiä. Koulutuksen aikana opiskelijat pääsevät ankuroitumaan alan paikallisten yritysten kanssa osana opintoja. Yritys puolestaan voi parhaillaan saada rekrytoitua valmistuneesta opiskelijasta uuden pätevän työntekijän.

Tutkintokoulutuksella ei voida kattaa kaikkia osaamistarpeita. Tarvitaan myös jatkuvan oppimisen koulutustarjontaa työelämässä jo oleville osaamisen päivittämiseksi ja sen nostamiseksi uudelle tasolle. Jatkuvan oppimisen uudistuksen toimeenpanossa korostetaan, että työikäisen väestön osaamisen kehittäminen tulisi olla luonteva osa jokaisen arkea ja työtä. Tämä tarkoittaa yhä joustavampia koulutuspalveluita, mutta myös ennakoinnin parantamista, ja siten yhä tiiviimpää yhteistyötä oppilaitosten ja työelämän välillä.

Opetus- ja kulttuuriministeriön vuonna 2021 myöntämästä yliopistokeskusten lisärahoituksesta tullaan Seinäjoen yliopistokeskuksessa pilotoimaan uusia osaamiskokonaisuuksia ja koulutusmalleja työelämän tarpeisiin. Sosiaalityöntekijöiden työhyvinvoinnin tukeminen, lasten ja nuorten parissa työskentelevien monialaiseen tukeen liittyvän osaamisen kasvattaminen sekä ruoka-alan yrityksille suunnattu kansainvälistymiseen ja digitaliseen markkinointiin liittyvät osaamiskokonaisuudet ovat esimerkkejä tulevista uusista koulutuksista.

Uusien koulutusten lisäksi olemassa olevan tarjonnan ylläpitäminen, kuten avoimen yliopiston tarjonta kaikille kiinnostuneille, on jatkossakin tärkeää. Yliopistokeskuksessa on yhteistyönä koottu myös työelämälähtöisiä opintopaketteja neljän avoimen yliopiston tarjonnasta teemoittaisiksi kokonaisuuksiksi. Opintopakettien tarjonta tullaan päivittämään syyskuksi 2022.

”Jatkuvaa oppimista edistämällä vahvistamme osaamisen, koulutuksen ja tutkitun tiedon merkitystä ja vaikuttavuutta koko yhteiskunnassamme”. (Jatkuvan oppimisen linjaukset 2020).

Taiteen kandidaattiohjelma käynnistyy Seinäjoella

Taideyliopisto käynnistää syksyllä 2022 kulttuurisen musiikintutkimuksen koulutusohjelman. Ohjelmasta vastaa yliopiston Seinäjoen yksikkö ja siihen otetaan 15 taiteen kandidaatin tutkinto-opiskelijaa. Samalla myös yksikön henkilöstö kasvaa lehtorilla ja suunnittelijalla.

Kulttuurisen musiikintutkimuksen koulutusohjelma tarjoaa opiskelijoille monipuolisia valmiuksia toimia erilaisissa musiikki- ja kulttuurialan tehtävissä. Koulutus pohjaa kiinnostukseen musiikista kulttuurisena ja yhteiskunnallisena ilmiönä. Ohjelman ytimessä on pyrkimys ymmärtää musiikki- ja kulttuurialan moniulotteisuutta sekä sen yhteiskunnallisia ja ekologisia vuorovaikutussuhteita. Opintojaksoissa painotetaan musiikki- ja kulttuurialan käytäntöjen kriittistä ymmärrystä, kulttuurintutkimuksen tieteen- ja taiteenfilosofisia perusteita sekä tutkimuseettisiä periaatteita.

Ohjelmaan sisältyy myös laaja valikoima erikoistumis- ja valinnaisia opintoja. Opiskelijat voivat keskittyä esimerkiksi musiikkiteollisuuteen, kulttuuripolitiikkaan ja -hallintoon, kulttuuriyrittäjyyteen ja -johtamiseen, alakulttuureihin ja skeneihin sekä kulttuuriperintöön. Tämä tarjoaa opiskelijoille mahdollisuuden painottaa opinnoissa omia kiinnostuksen kohteitaan ja näin rakentaa juuri itselleen sopivan väylän työelämään.

Monimutkaistuvan maailman haasteet ratkaistaan yhdessä: Innovaatioekosysteemit kestävyysmuutosten moniottelijoina

Ilmastonmuutos, ruokaturvallisuus ja ihmisten hyvinvointiin liittyvät haasteet sekä tulevaisuuden osaajien varustelu ovat globaaleja kysymyksiä. Ne toistuvat alueelta toiselle siirryttäessä. Siitä huolimatta, että alueen ja siellä vaikuttavien instituutioiden ja organisaatioiden erityispiirteet asettavat kehyksen haasteiden ratkaisemiselle, on tullut selväksi, että tällaisia monimutkaisia haasteita ei voi ratkaista mikään organisaatio, instituutio tai alue yksin. Kilpailuasetelmien sijaan tarvitsemme yhä enemmän eri taustaisten toimijoiden, sektoreiden ja alueiden välistä yhteistyötä.

Seinäjoen yliopistokeskuksen ja Seinäjoen ammattikorkeakoulun toteuttama New Knowledge Interface (NKI), Uusi osaamisen yhdyspinta -hankkeessa yhteistyötä rakennetaan Seinäjoki-Tampere -yhteistyönä innovaatioekosysteemeissä, jotka tarjoavat avoimuuteen ja monimuotoisuuteen perustuvan lähestymistavan innovaatiotoiminnalle. Teemakokonaisuuksia ovat kestävät ruokajärjestelmät, digitaalinen valmistus, lasten ja nuorten terveyden edistäminen ja kasvuyrittäjyys. Tieteenalojen, sektorien ja toimialojen välistä osaamista pyritään yhdistelemään uusien ideoiden ja avausten mahdollistamiseksi.

Alkuvuodesta 2022 hankkeessa julkaistiin työversiot neljän innovaatioekosysteemin visualisoinnista. Ne tarjoavat näkymän ekosysteemien nykytilaan ja auttavat tunnistamaan korkeakoulujen, yritysten, julkisen hallinnon sekä muiden ekosysteemeissä vaikuttavien toimijoiden rooleja ja tehtäviä sekä innovaatioekosysteemien liittymäpintoja ja yhteneväisyyksiä. Kevään korvalla ekosysteemien nykytilankartoituksen viitoittamaa tietä kuljetaan pidemmälle, kun NKI-hankkeessa lähdetään hankkeen uuden vahvistuksen, erityisasiantuntija DI Keijo Koivun kanssa ketterän kokeilemisen tielle. Kokeiluissa tavoitteena on rakentaa vetovoimaisia ja eri toimijoiden tavoitteita palvelevia toimintamalleja tukemaan myös Etelä-Pohjanmaan korkeakoulu yhteisön uuden strategian mukaista työtä. Kokeileva kehittäminen jatkuu hankkeessa myös syksyllä hankkeen lokakuun loppuun ulottuvan jatkoajan turvin.

New Knowledge Interface (NKI), Uusi osaamisen yhdyspinta, -hanke toteutetaan Seinäjoen yliopistokeskuksen ja Seinäjoen ammattikorkeakoulun yhteistyönä, Seinäjoen yliopistokeskuksen (Tampereen yliopisto) toimiessa päätoteuttajana. Hankkeen päärahoittajana on Pirkanmaan liitto/Etelä-Pohjanmaan liitto (EAKR) ja sen kokonaisbudjetti on noin 376 000 euroa. Hankeaika ulottuu hankkeelle haetun jatkoajan puitteissa välille 1.8.2020 - 31.10.2022.

Vaasan yliopisto, SeAMK ja Helsingin yliopiston Ruralia-instituutti ovat aloittaneet tammikuussa 2022 uuden puolitoista vuotta kestävä YDIRE (Yritystenvälisen yhteistyön ja digitalisaation avulla kohti resilienssiä lyhyissä elintarvikeketjuissa) -hankkeen, jota Etelä-Pohjanmaan liitto tukee Euroopan aluekehitysrahaston avulla. Hanke rahoitetaan REACT-EU-välineen määrärahoista osana Euroopan unionin COVID-19-pandemian johdosta toteutamia toimia.

YDIRE-HANKE – kurkistus Etelä-Pohjanmaan elintarvikeyritysten joustavuuteen, digitalisaatioon ja innovaatioihin

Ainutlaatuinen ja innovatiivinen tutkimushanke keskittyy Etelä-Pohjanmaalla toimiviin elintarvikeyrityksiin tarkastellen samalla alueen innovaatioekosysteemiä. Hankkeen tavoitteena on kehittää Etelä-Pohjanmaalla sijaitsevien elintarvikeyritysten joustavuutta, yhteistyötä, digitalisaatiota ja kestäviä toimintatapoja ja siten lisätä yritysten resilienssiä eli muutosjoustavuutta kriisitilanteissa. Suurin osa Etelä-Pohjanmaalla sijaitsevista elintarvikealan yrityksistä on korkeintaan 4 ihmistä työllistäviä mikroyrityksiä, jotka ovat myös kaikkein alttiimpia esimerkiksi koronapandemian kaltaisten kriisien aiheuttamille äkillisille muutoksille.

Tietoa resilienssistä kerätään yrityksille suunnatun kyselyn avulla. Parhaillaan meneillään olevan kyselyn avulla saadaan arvokasta tietoa alueen elintarvikeyritysten tarpeista, vahvuuksista, riskinhallintastrategioista, yrittäjyysuuntatuneisuudesta ja suoriutuskyvystä. Samalla kyselyyn osallistuvat saavat vertaistietoa resilienssistään suhteessa muihin alueella toimiviin yrityksiin. Kyselyn perusteella yrittäjille tullaan toteuttamaan ensi syksyn aikana työpajoja.

Lyhyiden ja kestävien elintarvikeketjujen tukemiseksi luodaan myös yritysten verkostoitumista edistävä yhteistyöalusta, jonka avulla yritykset voivat helposti verkostoitua,

kehittää yhdessä digitaalisia strategioita, jakaa parhaita käytäntöjä muiden kanssa ja saada tietoa päätöksenteon tueksi. Yhteistyötä ja verkostoitumista edistetään paitsi elintarvikeyritysten, myös kehittämis- ja innovaatio-toimintaan keskittyneiden organisaatioiden ja muiden elintarvikealan toimijoiden kanssa. YDIRE-hankkeen uskotaan vaikuttavan positiivisesti jo ennestään vahvaan Etelä-Pohjanmaan elintarvikeyritysten verkostoon ja edistävän siten koko aluetalouden kehittymistä.

Elintarvikealan kysely on osoitteessa:
<https://bit.ly/ydire>

Kierrätyksen tehostuminen edellyttää asennetyötä ja kustannustehokkuutta

Kierrätysasteen parantamisen kysymyksissä liikutaan usein yleisen kustannustehokkuuden ja yksilön kierrättämisen helppoutta koskevat kysymykset. Jotta materiaalien kierrättäminen olisi ylipäättään mahdollista, on erotettava yksittäisen ihmisen halu ja liiketoimintapohjalta toimivien yritysten mahdollisuudet kierrättää erilaisia materiaaleja.

Kiertodigi-hankkeessa haettiin erityisesti ratkaisuja siihen, kuinka erilaisten materiaalien kierrättämistä voisi parantaa pienten kiertojen paremmalla järjestämisellä. Tämä voisi samalla lisätä yrittäjyyttä ja synnyttää uusia ratkaisuja, jotka parantaisivat nykyisiä pienten kiertojen toteutusmalleja. Yksi mielenkiintoinen kysymys on, miten kotinoudot kierrätettävissä olevien materiaalien osalta saataisiin vaikkapa ”Hiace-miehelle” kannattavaksi niin, että hän maksaisi pieniä summia eri jakeista ja se olisi myös hänelle kannattavaa. Tällaisen palvelun luonti koskisi erityisesti harvaan asuttuja alueita, jotka ovat pientalovaltaisia.

Uusien toimintamallien luominen on paljolti kiinni yksittäisten toimijoiden inno-

vointikyvystä ja halusta. Tätä halukkuutta voidaan kasvattaa erityisesti yhteiskunnan luoman sääntelyn avulla. Ympäristöministeriö onkin juuri uudistamassa pelisääntöjä, jotka koskevat erilaisten rakennusmateriaalien kiertoa. Myös tekstiilien kiertoon on tulossa uusia määräyksiä ja uusi suuren mittakaavan kierrätysjalostamo on valmistumassa.

Kiertodigi-hanke paljastikin, että kierrätysasteen nostaminen edellyttää monen eri osatekijän huomioimista samanaikaisesti. Kierrättämistarve tai suoranainen kierrättämisspakko on yhteiskunnan kehittyessään itselleen luoma tyypillinen tämän ajan kompleksinen ongelma, jossa on monia erilaisia ulottuvuuksia. Niiden ratkaiseminen ei onnistu yhdellä keinolla, vaan tarvitaan useiden erilaisten toimien yhdistämistä joko samanaikaisesti tai peräkkäin. Silti voi olla niin, että jonkun kierrätykseen liittyvän ongelman purku aiheuttaa jopa entistä suuremman ongelman toisaalle. Tästä huolimatta digitalisaation lisääntyessä on oletettavaa, että monia näistä syntyvistä ongelmista kyetään

ratkaisemaan ja erilaiset materiaalit saadaan yhteiskunnassa kiertämään paljon nykyistä paremmin.

Summa summarum, kierrätys on usein myös nollasummapeliä, toisen roska on toisen aarre. Onkin niin, että kierrättämisen tarjoamat liiketoimintamahdollisuudet nousevat usein yllättävistä paikoista ja vaativat joskus myös viitseliäisyyttä luojiltaan.

Hyvä esimerkki tästä on, että lähinnä kuntien erilaisilla toimintamalleilla toimivat työ- ja kierrätyskeskukset ja erilaiset hyväntekeväisyys- tai aatteelliset järjestöt ovat jo vuosia ottaneet hoidettavakseen erilaisia kierrättämiseen liittyviä tehtäviä. Näin kierrättämisen käytäntöjen ja toimintamallien markkinoitumista on tapahtunut usein ”kolmannen sektorin” toimesta.

Oletettavaa on, että monet liiketoimintamahdollisuudet kiertotaloudessa ovat vasta syntymässä tai hahmollaan odottaen niitä, jotka syystä tai toisesta löytävät pieniin kiertoihin liittyvät työllistymisen paikat tai luovat kierrättämisestä uutta liiketoimintaa.

KIERRÄTTÄMISEN LISÄÄMISTÄ MAHDOLLISTAVIA ASIOITA OVAT MM.

- Syntypaikkalajittelu – Tietoisuus ja ymmärrys kierrätyksen vaikutuksista, osapuolten motivointi syntypaikkalajitteluun.
- Tilannetieto – Nopea kierto syntypaikalla on mahdollista hyvällä ohjauksella. Paikat pysyvät siistinä, kun järjestelmä toimii ja käyttäjät näkevät tulokset.
- Kustannustehokkuus - Kustannustehokkuus keruussa ja kuljetuksissa vähentää keruun kustannuksia ja motivoi toimijoita. Syntypaikkalajittelu vaikuttaa keruun tehokkuuteen. Uudet liiketointavetoiset jakelukanavat mahdollistavat kierrätyksen taloudellisen kannattavuuden. Kuljetusten kustannuksia voidaan leikata kalustovalinnoilla, yhdistelmäkuljetuksilla ja reittioptimoinnilla.

KIERRÄTTÄMISEN LISÄÄMISTÄ EHKÄISEVIÄ ONGELMAKOHTIA OVAT MM.

- Syntypaikkalajittelu – erilaisten materiaalien syntypaikkalajittelu on tällä hetkellä hankalaa ja haasteellista erilaisten materiaalien runsauden ja erilaisten sekoite- ja kerrostemateriaalien käytön takia.
- Suunnittelu – Tuotteiden suunnittelu on keskeisessä asemassa kierrätettävyyden kannalta. Tuotteet pitää suunnitella jo ennen valmistusta siten, että kierrättäminen on mahdollisimman helppoa. Esimerkiksi puutuote- ja rakennusosalalla rakenteiden ja materiaalien purku ja uudelleenkäytön mahdollisuudet pitää huomioida jo arkkitehtisuunnitteluvaiheessa. Tekstiili- ja muovialoilla materiaalien valinta vaikuttaa kierrätysmahdollisuuksiin. Tällä hetkellä ollaan vasta heräämässä suunnittelun tärkeyteen, ja se ei ole vielä keskeinen valintoihin vaikuttava kriteeri.
- Hinta ja laatu - Kierrätysmateriaalista valmistettujen tuotteiden hinta ja laatu vaikuttavat materiaalien käytön laajenemiseen. Materiaalien pitäisi olla tasalaatuisia ja hinnaltaan vertailukelpoisia, jotta materiaalia olisi kannattavaa käyttää tuotteissa. Näin ei kuitenkaan aina ole. Kierrätysraaka-aineiden hinta ja kierrätystoiminnan helppous aktivoivat toimijoita.
- Markkinapaikat- Erityisesti on tullut esiin kierrätettäviksi soveltuvien materiaalien markkinapaikkojen kehittymättömyys. Vaikka tällaisia markkinapaikkoja onkin jo syntynyt, ne eivät vielä tänään riittävästi tavoita potentiaalisia hyödyntäjiä. Kaikki yrittäjät kuitenkin näkivät tulevaisuuden, joissa tällaisten markkinapaikkojen merkitys tulee kasvamaan.

Karu – moniulotteinen musiikillinen tilataideteos

Maaliskuun lopulla Kalevan Navetan Hugo-sali täyttyi usvasta ja kiehtovasta tunnelmasta, kun tilan valtasi haitaristi Antti Paalasen ja valosuunnittelija Mikki Kuntun ilmiömäinen teos Karu. Taideyliopiston tuottamasta ja Seinäjoen yliopistokeskuksen tuella toteutusta konsertista esitettiin kaksi näytöstä Seinäjoella.

Karu sai alkunsa kokoontumisrajoitusten alkuvaiheessa. Eristäytyneisyyden aikaan muusikko Antti Paalanen mietti, minkälaisia erilaisia esityskonsepteja voisi rakentaa siten, että yleisö ja esiintyjä kokisivat olevansa turvassa. Karu tiivistikin kahden valovoimaisen artistin ajatuksia korona-ajasta yhteen ja loi voimakkaan visuaalisen ja musiikillisen kokonaisteoksen. Teoksen luomisessa oli vahvalla panoksella mukana myös äänisuunnittelija Samuli Volanto.

Valosuunnittelija Mikki Kunttulle Karu oli tutkimusmatka installaatiomaiseen konserttivisuaalisuuteen. Taiteilijaa on askarruttanut livevisualisointien tehokeinojen ja valosuunnittelun samankaltaisuus. ”Aikaisemmin valon energiassa oltiin orgaanisemmin kiinni, nyt tekniikka tuntuu enemmän rajoittavan luovaa ajattelua kuin antavan vapauksia kekeiluun, riskinottoihin ja omaperäisyyteen.” Kunttu toteaa. Karu olikin tässä mielessä Kunttulle jonkinlainen uudelleen juurtumisen ilmentymä.

Haitaristi Antti Paalasan kohdalla korona-rajoitusten aika alkoi luonnosta, sillä hän soit-

ti ensimmäisten rajoitusten aikaan huhtikuussa 2020 Metsälive-konsertin kokkolalaisen metsän syyleilystä. Yle Areenaan striimatussa konsertissa yleisönä olivat ainoastaan metsän puut ja muutama satunnainen metsässä kulki-ja. Nyt ympyrä sulkeutui, sillä Karu-teoksen myötä sumuiseen metsään oksien alle myös päättyi tämä merkillinen ajanjakso taiteilijan elämässä.

Tekijät innostuivat valtavasti Kalevan Navetan tunnelmasta sekä Hugo-salin loistavasta akustiikasta. Muutama viikko esitysten jälkeen muusikko Antti Paalanen summaakin kokemaansa: ”Karu-teos oli visuaalisesti ja äänellisesti jäsinyttävän hieno kokemus, niin taiteilijana kuin myös yhtenä esityksen kokijana yhdessä yleisön kanssa”. Paalanen antaa myös pientä vinkkiä teoksen mahdollisesta jatkosta: ”Saimme luotua jotain uutta ja maagista. Karu on nyt synnytetty ja tarina jatkuu.”

Karu-teos tuotettiin Seinäjoen yliopistokeskuksen ja Suomen Kulttuurirahaston tuella. Se oli osa Sibelius-Akatemian Sibafest – Recovery tour -kiertuetta.

Mikki Kunttu (s.1971) on ansioitunut valo- ja lavastussuunnittelija ja visualisti, joka työskentelee monipuolisesti esittävien taiteiden, viihteen, television ja visuaalisten taiteiden parissa sekä kotimaassa että kansainvälisesti. Hänet on palkittu useilla palkinnoilla, muun muassa arvostetulla Bessie-palkinnolla.

Antti Paalanen (s. 1977) on kokkolalainen muusikko, jonka soittimena on haitari. Paalaselta on ilmestynyt neljä sooloalbumia, ja hän on keikkaillut kotimaan lisäksi laajasti myös ulkomailla. Hän on työskennellyt muusikkona ja säveltäjänä lukuisissa eri kokoonpanoissa. Paalanen on koulutukseltaan musiikin tohtori ja on töissä tutkijatohtorina Taideyliopiston Seinäjoen yksikössä.

Samuli Volanto (s. 1983) on toiminut muusikkona, äänisuunnittelijana ja äänentoistoalan ammattilaisena Suomessa ja ulkomailla jo pitkään. Hän on toiminut vuodesta 2004 ammattimuusikkona ja valmistanut Pop&Jazz-konservatoriosta musiikkiteknologiksi vuonna 2009. Äänisuunnittelijana, äänittäjänä ja miksaajana hän on useiden suomalaisten muusikkojen luottohenkilö. Karu-teoksen äänisuunnittelu on Volannon käsialaa.

Muusikko Antti Paalanen (vas.) ja valosuunnittelija Mikki Kunttu Karun lavasteissa. Kuva Samuel Hoisko.

IHMISIÄ SEINÄJOEN YLIOPISTOKESKUKSESSA

Kyselijänä Nina Harjunpää | Kuva Miska Lahtinen

Synkeä syvähaastattelijakin nostaa varovasti toista suupieltään johonkin hymyn kaltaiseen: Alkavan kesän kunniaksi, tässä jotakin pirteän kuplivaa, olkaa hyvä.

Mari Kekola,
asiantuntija
Seinäjoen
yliopistokeskus

Kuka olet?

Olen koulutuksen ja yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen asiantuntija yliopistokeskuksen koordinaatiossa, äiti, vaimo, ruoka- ja viiniharrastaja ja joogi.

Kirjoita tähänastinen elämäntarinasi mahdollisimman yksityiskohtaisesti ja mahdollisimman lyhyesti

Kotikonnuilta Jyväskylästä hyppäsin lukion jälkeen italialaiseen elämänmenoon, josta meininki jatkui ham-purilaisravintolan kautta Turkuun taiteiden tutkimuksen opintoihin. Mukana oli myös puhallinmusiikkiorkesteria, kirjakauppaa, kulttuurituottajahommia sekä opintoja Espanjassa. Maisterina oikeita töitä piti lähteä tekemään Helsinkiin. Siban ja Aallon koulimana syvennyin kohti hallintotieteitä ja babysitteriä keinutellessa tutkintokin valmistui. Enää ei ollut pitkä matka kohti Seinäjoen yliopistokeskusta.

Mikä on pirtsakkuutesi salaisuus?

Positiivinen meininki elämässä ja työssä saa asiat tuntu-maan kevyemmältä. Tärkeintä on toiset ihmiset, joiden kanssa tehdä töitä, tai muita asioita elämässä. Sanoisin, että taustalla on myös rempseää keskisuomalaista geeniperimää, jossa hommat hoidetaan hyvällä meiningillä, eikä jahkailla.

Jatkuva oppiminen, uhka vai mahdollisuus?

Jatkuva oppiminen on osa meidän jokaisen elämää, niin arjessa, kotona, osana työelämää ja osaamisen kehittämistä. Jatkuva oppiminen on ehdottomasti mahdollisuus – kaikille ja kaikissa elämän vaiheissa.

Kolme miestä ja Mari. Mitä asuinkumppanisi ovat sinulle opettaneet?

Miesten kanssa eläminen saa välillä oman siisteysmittarini väpättämään punaisen puolella. Mietin usein sitä, että miten kuraa, hiekkaa ja mutaa voi olla niin paljon joka paikassa.

Olet kuulemma herkuttelija. Mikä on bravuurisi?

Hyvä ruoka ja erityisesti sen laittaminen toisille ihmisille on minulle tärkeää. Tykkään aina opetella keittiössä uutta, enkä toista samoja reseptejä usein. Voisin tarjota oikein maukkaat kampasimpukat. Myös pihvin paistaminen onnistuu. Olen saanut siitä kotona hyvää palautetta. Ruokaan sopivat viinit kuuluvat tietenkin kuvioon.

Jos sinulla on aikaa tehdä ihan mitä vain, mitä teet?

Harrastan hot joogaa. Olen käynyt joogassa noin kymmenen vuoden ajan. Siinä ei voi paneutua muuhun kuin omaan itseen ja antaa itselleen jotain hyvää. Myös matkustelu on lempipuuhiani!

Kerro vielä lopuksi jotakin fiksua.

Rohkeat ratkaisut elämässä kannattaa. Vaikka ei aina menisi ihan nappiin, niin aina oppii jotain uutta!

Yrittäjyyttä ja kasvua Etelä-Pohjanmaalla

Seinäjoen yliopistokeskuksen ja ammattikorkeakoulun yhteisien tutkimuksen painoalojen esittelyvuorossa on yrittäjyyden tutkimukseen keskittynyt ryhmä.

Mitä kuuluu eteläpohjalaiselle yrittäjyydelle ryhmän puheenjohtajat Sanna Joensuu-Salo (SeAMK) ja Annika Tidström (Vaasan yliopisto)?

– Eteläpohjalaiselle yrittäjyydelle kuuluu hyvää. Teimme juuri selvityksen siitä, miten maakunnan yritykset ovat selvinneet koro-

nasta ja mitä tulevaisuudelta odotetaan. Voi sanoa, että suuri osa yrityksistä on selvinnyt todella hyvin ja onnistunut myös kasvattamaan liikevaihtoaan koronan aikana. Iso osa tavoittelee kasvua myös jatkossa ja panostaa uuden kehittämiseen. Myös vihreistä innovaatioista ollaan kiinnostuneita. Eli kaiken

kaikkiaan Etelä-Pohjanmaan yrityksissä on oikein positiivinen vire. Toki tämänhetkinen maailmantilanne vaikuttaa meihin kaikkiin, eikä kaikkia vaikutuksia vielä tiedetä.

Kertokaa vähän ryhmänne toiminnasta, mitä tapaatte tehdä kokouksissa?

On tärkeää kokoontua yhteen kaikkien niiden tahojen ja ihmisten kanssa, jotka tekevät tutkimusta yrittäjyydestä ja kasvusta Etelä-Pohjanmaalla. Jaamme monipuolisesti tietoa keskenämme, mikä auttaa kehittämään yrittäjyyden kehittämistä ja tutkimusta koko alueella. Hyvä käytäntö on ollut, että olemme vuorotellen pitäneet esityksiä omista julkaistuista tutkimuksista. Lisäksi ryhmä on ollut aktiivinen suunnittelemaan yhteisiä hankkeita ja menestyksellisesti niitä on myös yhteisesti toteutettu. Osallistumme myös aktiivisesti yliopistokeskuksen toimintaan ja pidämme säännöllisesti esityksiä eri foorumeilla. Ryhmän tärkeä tehtävä on tutkimuksen näkökulmasta kehittää alueen innovaatioekosysteemiä.

Onko jotakin uutta ja jännittävää tulossa?

– Nyt on alkamassa rakennerahastoissa uudet haut ja sinne ollaan yhteistyössä kehittämässä useita uusia hankkeita. Edelleen digitalisaatio ja vihreä kasvu ovat tärkeitä teemoja alueen yrityksille ja samoin myös meille tutkijoille. Yritysten muutoskyvykkyyden parantaminen on myös keskeisessä asemassa tutkimuskeskukseemme kuten myös yhteistyön kehittäminen. Ylipäänsä hanketoiminnassa on kasvuvaihe päällä ja uusia tki-asiantuntijoita on rekrytoitu paljon viime aikoina. Uusia ideoita on siis luvassa!

Loppuun vielä perinteinen haastattelukysymys: Kenelle haluatte lähettää terveisiä?

– Ehdottomasti alueen yrityksille! Asettakaa rohkeasti kasvutavoitteita ja panostakaa uuden kehittämiseen – nämä ovat tärkeitä avaimia menestymiseen ja kasvuun. Korkeakoulut ovat hyviä yhteistyökumppaneita kehittämisessä eli kannattaa lähteä rohkeasti mukaan erilaisiin hankkeisiin, joita on tarjolla alueella hyvin monenlaisiin tarpeisiin. Jokainen yritys löytää varmasti itselleen sopivan kehittämishankkeen, johon voi tulla mukaan ja samalla saada konkreettista hyötyä omalle yritykselle!

MIKÄ PAINOALARYHMÄ?

Seinäjoen yliopistokeskuksella ja Seinäjoen ammattikorkeakoululla on neljä yhdessä määriteltyä tutkimuksen painoalaa. Samat alan löytyvät monista maakunnan kehittämisohjelmista.

- Hyvinvoivat ja luovat
- Kestävät ruokaratkaisut
- Yrittäjyys ja kasvu
- Älykkäät teknologiat

Kunkin painoalan tutkijat ja kehittäjät kokoontuvat tasaisin väliajoin. Ryhmien koot ja työtavat vaihtelevat. Tärkeintä on jakaa tietoa ja oppia tuntemaan oman alan ihmisiä yli organisaatorajojen. Tavoitteena on yhteistyön lisääminen ja syventäminen.

Kiinalainen Tanghulu eli sokerikuorrutteen hedelmä voisi kiinnostaa suomalaisiakin.

Ruista vai vehnää – suolaista vai hapanimestä?

Sichuanin keittiömestarit mukana ruokayhteistyössä

Jättiläispandat Hua Bao ja Jin Baobao avasivat yhteistyön ovet suoraan Sichuanilaiseen keittiöön. Dujiangyanissa toimiva Hotelli Howard Johnson testasi suomalaisia saunaruokareseptejä ja antoi vinkkejä siitä, miten niitä voisi muuttaa sopimaan vielä paremmin kiinalaiseen makuun. Ensitapaaminen oli niin hyvä ja vaikuttava, että se johti yhteiseen haluun jatkaa tapaamisia.

Professori Anu Hopia ja projektiasiantuntija Nanna Rintala Turun Yliopiston Elintarvikekehityksen Seinäjoen tutkimusryhmästä toteuttivat vuonna 2021 yhteisen saunaruokaprojektin Sauna From Finland ry:n kanssa. Kiina-yhteyksistä vastasi silloin SERC-verkostossa työskennellyt Esa Vuorenmaa. Yhtenä hankkeen toimenpiteenä järjestettiin Aistila Oy:n kanssa kyselytutkimus, jossa kartoitettiin saksalaisten ja kiinalaisten näkemyksiä suomalaisesta saunasta ja erityisesti ruoista osana sitä. Mielenkiintoiset tulokset paljastavat, että kiinalaisille saunakulttuuri oli selvästi vieraampaa. Vaikka kokemus oli varovaisen positiivinen, osa vastaajista liitti siihen myös pelon ja ahdistuksen tunteita. Hedelmät nousivat kiinalaisten ykkössuosikiksi saunaruokia mietittäessä.

Tutkimuksen lisäksi halusimme aloittaa mahdollisimman käytännönläheisen yhteistyön Sichuanin keittiömasterien kanssa. Oli mielenkiintoista kuulla miten kiinalaisen ruokamaakunnan ammattilaiset suhtautuvat suomalaiseen saunaruokaan ja miten he sitä muokkaisivat.

Lähetimme viisi saunaruokakilpailussa menestynyttä reseptiä Dujiangyaniin. Yllätyimme positiivisesti heidän kiinnostuksestaan suomalaista ruokaa kohtaan ja aidoista kommentteista sen kehittämiseksi. Ruisjauhasta valmistettujen ruokien purutuntuma eli liiallinen kovuus, nyttimäinen

rakenne avoimen sijaan ja lasten kiinnostus raparperia kohtaan olivat vain pintaraapaisu siitä palautteesta mitä heiltä saimme, ja mitä voimme jatkossa saada. Tämä tieto auttaa meitä kaikkia kun haluamme kehittää elintarvikkeita vientiin tai vaikka tuottaa uusia

ruokaideoita matkailuyrittäjien käyttöön. Yhteistyö on nyt käynnistynyt ja sitä jatketaan toteuttamalla kuukausittaisia yhteistapaamisia. Niissä opetamme toisillemme käytännön taitoja ja kehitämme uusia monikulttuurisia ruokia meidän kaikkien maisteltavaksi.

Esa Vuorenmaa työskentelee projektiasiantuntijana Haaga-Helia ammattikorkeakoulussa ja harrastaa vapaa-ajalla mm. ruokayhteistyötä Sichuanin maakuntaan Kiinassa.

Sichuanin ruoka-ammattilaiset valmistivat omia versioitaan suomalaisista resepteistä

PerCard tuottaa parempia keinoja ennustaa sydän- ja verisuonitautien puhkeamista

Pedro Moreno Sánchez ja Mark van Gils.

Euroopassa sydän- ja verisuonitaudit ovat syynä 45 prosenttiin kuolemista. Ennenaikaisista sydänsairauksista 80 prosenttia olisi estettävissä, mikäli yksilölliset riskitekijät voidaan tunnistaa varhaisessa vaiheessa.

Käytössä olevissa riskimalleissa on ongelmia. Ne esimerkiksi soveltuvat paremmin miehille kuin naisille eivätkä huomioi riittävästi ihmisten geneettisiä taustoja. Lisäksi ne eivät hyödynnä kaikkea saatavilla olevaa tietoa.

Terveystieteiden digitalisaation Epanet-professori **Mark van Gils** Tampereen

yliopistosta johtaa eurooppalaista konsortiota, joka kehittää menetelmiä sydän- ja verisuonitautiriskien nykyistä tarkempaan arviointiin. Tutkimuksessa yhdistetään potilastietoja älytekniikalla, koneoppimisella ja signaalinkäsittelyllä. Näin saadaan tarkempia menetelmiä arvioida sairastumisriskiä. Menetelmistä kehitetään helpommin selitettäviä, käytännöllisiä, saatavilla olevia ja kohtuuhintaisia.

Pedro Moreno Sánchez työskentelee hankkeessa tutkijatohtorina. Hänen erityisalaansa ovat selittävään tekoälyyn (eXplainable

Artificial Intelligence XAI) liittyvät kysymykset. Ne liittyvät siihen, kuinka tiedon käyttäjät, kuten lääkärit ja potilaat, voivat parhaiten tulkita tekoälyn tuottamia ennusteita.

Konsortiossa on mukana sairaaloita ja yliopistoja Italiasta, Saksasta ja Suomesta. Koordinoijana on Tampereen yliopisto. Tutkimus on alkanut tammikuussa 2022. Sitä rahoittaa kansallisten tiederahoittajien yksilöllistetyn lääketieteen alan yhteistyöverkosto ERA PerMed, johon kuuluu 32 organisaatiota 23 EU- ja yhteistyömaasta.

Tule, istutetaan omenapuu!

Päätin tällä kertaa kirjoittaa toivosta. Se sopii erityisen hyvin kevääseen ja alkukesään, jolloin valo voittaa pimeyden. Lumi sulaa, multa tuoksuu. Ensin näkyy vain yksittäisiä vihreitä ruohonkorsia ja sipulikukkien nuppuja. Muuttolinnut palailevat. Ikkunalla pörrää kesän ensimmäinen kärpänen ja pelloilla traktorit. Sitten, kuin yhdessä yössä, kaikki räjähtää huumaavaksi vihreydeksi.

Nuoruuden vertaaminen kevääseen on tavatoman kulunut metafora. Mutta langetkaamme siihen jälleen kerran. Sillä jos joskus, niin juuri nyt tämän maailman nuoret tarvitsevat toivoa ja uskoa tulevaan. Oli kyse sitten vuodenajasta tai elämänvaiheesta, kevään tuomaa valon ja kasvun aikaa ei saa kukaan varastaa. Sitä ei saa pilata sodilla, tappamisella, valheilla ja pelon lietsomisella.

Pelko lamauttaa ja kuluttaa. Se valtaa mielen niin, ettei enää jaksa ajatella mitään hyvää, ei jaksa toivoa. Onneksi viljanjyvä, pääskysenpoika ja koivunlehti eivät ymmärrä ihmisten uutisia ja pelkoja. Ne kasvavat ja kehittyvät. Luonto ympärillämme korjaa sen, minkä ihminen type-ryyttään särkee.

Luin jostakin, että yksi parhaista tavoista lisätä omaa ja yhteisönsä kestävyyttä on hankkia sivistystä ja opiskella. Ihmistä, joka osaa hankkia ja arvioida tietoa, on vaikeampi huijata kuin sellaista, jolla ei ole keinoja erottaa tosia uutisia propagandasta ja tarkoituksella levitetystä harhaanjohtavasta tiedosta.

Joten opiskellaan! Kaiken ikäisinä ja kaiken ikää. Hankitaan tietoja, taitoja ja yleissivistystä. Kehitytään ja kehitetään. Sillä otti neuvonsa sitten Martti Lutherilta tai Juice Leskiseltä, aina kannattaa istuttaa omenapuu.

Ryhmänohjaaja aikuisopiskelijan tukena

Opetusalan ammattilainen **Anna-Leena Kuntola** bongasi somesta mielenkiintoisen ilmoituksen. Etelä-Pohjanmaan kesäyliopisto haki paikallista ryhmänohjaajaa Seinäjoella seuraavana syksynä alkaviin erityispedagogiikan perusopintoihin, jotka järjestettiin yhteistyössä Jyväskylän yliopiston kanssa. Tiedonjanoiseksi ikuisiksi opiskelijaksi itseään kuvaileva Kuntola aprikoi, että hänen laajasta työkokemuksestaan niin päiväkodin, perusopetuksen kuin lukionkin puolelta olisi varmasti ammennettavaa opiskelijoiden ohjaukseen. Samalla tarjoutui mahdollisuus päivittää omaa tietämystä erityispedagogiikan tieteenalalta. Kuntola päätti hypätä suoraan syvään päätyyn ja tarttua haasteeseen.

Kannustavaa ohjausta

Mitä kaikkea ryhmänohjaajan tehtäviin kuuluu? Ensinnäkin huolellista perehtymistä kurssien sisältöihin, oppimateriaaleihin ja toteutustapoihin. On tärkeää, että opiskelijalla on tiedossa, mitä kunkin kurssin suorittaminen edellyttää. Välillä ryhmänohjaaja toimii kannustajana, sparraajana ja aikataulujen raamittajana, jotta opinnot etenevät. Anna-Leena Kuntolan omat kokemukset

käytännön arjesta opetus- ja kasvatusalalla ovat myös kiinnostaneet opiskelijoita. ”Koen, että tehtävänani on edistää yhteisöllistä oppimista, ohjata keskustelua ryhmässä ja vahvistaa opiskelijan itseluottamusta siitä, että hän pärjää opinnoissa”, Kuntola kiteyttää.

Alussa aikuisopiskelijoiden kanssa toimiminen hieman jännitti. Kuntola tiesi, että opintoihin oli hakeutunut motivoituneita

opiskelijoita suurin odotuksin. Nopeasti kuitenkin valkeni, että ryhmässä keskustellaan ja vaihdetaan ajatuksia avoimesti. Opiskelijoilla oli paljon tietotaitoa ja kokemusta jaettavana, jolloin ryhmätapaamiset eivät tukeutuneet pelkästään ohjaajan varaan.

Vaativaa, mutta antoisaa

Ryhmänohjaajana toimiminen on ollut antoisaa ja vaativaa sopivassa suhteessa. ”Olin uuden edessä, mutta kaikesta selvitettiin ja onnistumiset lisäsivät innostusta. Koin myös olevani tärkeässä roolissa opiskelijalle, mikä lisäsi ohjauksen mielekkyyttä”, Kuntola tiivistää. Korona ja sen myötä etäohjaukseen siirtyminen aiheuttivat harmaita hiuksia. Harjoituksia piti muokata verkkoon sopiviksi ja tekniikan toimivuuskin jännitti. Kaikki sujui kuitenkin hienosti ja ryhmä kokoontui sääntillisesti myös verkon välityksellä.

Lopuksi Kuntola kertoo, että yhteistyö Etelä-Pohjanmaan kesäyliopiston kanssa on toiminut loistavasti. ”Minut on otettu lämpimästi vastaan ja olen saanut tarvittaessa apua. Esimerkiksi vinkit etäopetuksen järjestelyihin ovat olleet hyödyllisiä. Koen, että työtäni on arvostettu ja pidetty merkityksellisenä”, Kuntola iloitsee.

Teksti Mari Kekola **TUTKIJAHOTELLI**

Oletko kuullut tutkijahotellista?

Seinäjoen tutkijahotelli on Framilla Seinäjoen keskustassa toimiva palvelu. Tutkijahotelli tarjoaa työskentelytiloja tutkijoille, erityisesti väitöskirjan tekijöille, joiden tutkimuksilla on kosketuspinta Etelä-Pohjanmaalle, korkeakoulusta tai taustaorganisaatiosta riippumatta. Tutkijahotelli tarjoaa kymmenen tutkijapaikkaa. Haku on jatkuva ja paikat ovat jaossa kolme kertaa vuodessa.

Tutkijahotelli ei ole kuitenkaan vain paikka tutkimuksen tekemiselle, vaan se luo

toiminnallaan aktiivisen ja yhteiskunnallista vaikuttavuutta lisäävän tutkijayhteisön. Seinäjoen yliopistokeskus tarjoaa tutkijahotellissa myös tutkimusprosessia tukevaa koulutusta ja lisäksi järjestetään säännöllisiä tutkijatapaamisia.

Tutkijahotellin yhteistyökumppanit ovat Seinäjoen yliopistokeskus, Etelä-Pohjanmaan korkeakouluyhdistys, Seinäjoen ammattikorkeakoulu sekä Seinäjoen kaupunki.

Tule mukaan tutkijahotelliin ja lue lisää: <https://urly.fi/2BA9>

TEHDÄÄN TIEDETTÄ YHDESSÄ!

TUTKIJAHOTELLI
Research Residence

HENKILOUTISIA

IIIDA ALASENTIE

Elintarviketalouden ja kulutuksen maisteriopiskelija (ETM)

Iida aloitti Ruralia-instituutilla maaliskuussa tutkimusavustajana ja työskentelee muun muassa Etelä-Pohjanmaan elintarvikeyrityksiä koskevan YDIRE-hankkeen parissa. Iidaa kiinnostavat erityisesti kulutuskäyttäytyminen ja ruoan kestävyteen liittyvät teemat. Luonnontuoteala ja kuluttajatutkimus on myös lähellä Iidan sydäntä ja pro gradu -tutkielmassaan hän selvittikin millaisia merkityksiä kuluttajat liittävät käyttämiinsä luonnonkosmetiikkatuotteisiin. Iida on aiemmin työskennellyt Helsingin Seudun Liikenteen tutkimusryhmässä ja vietti viime talven Berliinissä työharjoittelussa KoRo-nimisessä ruoan verkkokoupassa markkinointitehtävien parissa.

MIKKO AURANEN

aloitti maaliskuun alussa Tampereen yliopiston ICT-tiedekunnassa asiantuntijana DATOS-hankkeessa. Tarkoituksena on kehittää yliopistokeskuksen ja Etelä-Pohjanmaan yritysten välistä yhteistyötä, kartoittaa ja ennakoida osaamis- ja koulutustarpeita sekä tukea yritysten uusien teknologioiden käyttöönottoa. Mikko on aiemmin toiminut 15 vuotta perustamassaan Mailroom Solutions -nimisessä yrityksessä Seinäjoella pienlogistiikan järjestelmien ohjelmistotuotannon ja käyttöliittymäkehityksen parissa. Aiemmin hän on työskennellyt Seinäjoen ammattikorkeakoululla tuntiopettajana ja Nokian tutkimuskeskuksessa järjestelmäsuunnittelijana.

HANNA FIREW

aloitti tutkijana Mark van Gilsin ryhmässä 1.4. Hanna on juuri valmistumassa oleva terveysteknologian ja informaatiikan opiskelija Tampereen yliopistolta. Diplomityönsä Hanna teki potilasvirran optimoinnista päivystyksessä. Hän keräsi oppinnäytetyönsä aineistot Etelä-Pohjanmaan keskussairaalassa. Aiemmalta koulutukseltaan Hanna on lähihoitaja. Häntä kiinnostaa terveydenhoitoalan kehittäminen, johon tässä uudessa tehtävässä onkin hyvät mahdollisuudet.

EERO HALMELINNA

aloitti huhtikuun alussa projektitutkijana Vaasan yliopiston puurakentamisen kasvun lähteet -tutkimusryhmässä Epanet-verkostossa. Eero on toiminut pitkään erilaisissa tehtävissä ja yrityksissä teollisuudessa kotimaassa ja kansainvälisesti. Kokemusta on kertynyt suunnittelu- ja projektitehtävissä, hankintatehtävissä, laatu-, ympäristö- ja turvallisuustehtävissä sekä sisäisenä konsulttina työskennellen konseptikehityksessä, tuottavuus ja kannattavuushaasteiden parissa. Eero on ollut myös pidempään jatko-opiskelijana oman työn ohessa. Nyt hänellä on toiveissa tässä tehtävässä löytää uutta puhtia myös tälle saralle.

HANNA-SOFIA KYTÖLÄ

on huilisti ja elinikäisen oppimisen ja kasvatuksen maisteri. Hanna-Sofia aloitti toukokuun alussa suunnittelijana Taideyliopistolla ja on vastuussa uuden kulttuurisen musiikintutkimuksen kandiohjelman suunnittelijan tehtävistä. Erityisiä kiinnostuksen kohteita ovat asiantuntijuuden ja osaamisen tunnistaminen ja kehittäminen, jatkuva oppiminen sekä taide- ja kulttuuriala, erityisesti klassinen musiikki.

VALTTERI LAASONEN

aloitti maaliskuun alussa tutkijana Tampereen yliopistossa, Seinäjoen yliopistokeskuksessa tutkimusjohtaja Jari Kolehmainen tutkimusryhmässä (Uusi osaamisperusteinen alue- ja kaupunkikehittäminen). Valtteri tukee tutkimustyöllään Seinäjoen seudun ekosysteemiä kehittämistä ja jatkaa aluetieteen väitöstutkimustaan Alueellisen kehittämisen tutkimusryhmä Sentessä. Valtterin päätyö on aluekehittämisen konsulttitoimisto MDI:ssä.

PEDRO A. MORENO SÁNCHEZ

työskentelee tutkijatohtorina Tampereen yliopistossa, professori Mark van Gilsin ryhmässä, PerCard-projektissa. Siinä kehitetään parempia keinoja ennustaa mm. tekoälyn avulla riskejä sairastua sydän- ja verisuonitauteihin. Pedron erityisalaa ovat selittävään tekoölyyn (eXplainable Artificial Intelligence XAI) liittyvät kysymykset: kuinka tiedon käyttäjät, kuten lääkärit ja potilaat, voivat parhaiten tulkita tekoälyn tuottamia ennusteita. Pedro on väitellyt telelääketieteestä Madridin teknillisessä yliopistossa. Hän on aiemmin työskennellyt mm. Seinäjoen ammattikorkeakoulussa.

SEINÄJOEN YLIOPISTOKESKUS
University Consortium of Seinäjoki

@Epanetverkosto

@yliopistokeskusseinajoki

seinajoenyliopistokeskus